

Narodni list.

Za oglaš plaća se 12 št. po redku, na više puta po pogodbi.

Oglaš štiti se na sređništvo lista.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u Voloskom.

Ekspoziti se ne vraćaju. — Nepravilni listovi se ne primaju.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti je i tlo bez kosti!“

Br. 40.

Volosko-Opatija, u četvrtak 6. oktobra 1904.

God. IV.

Narodni izdajice.

Sada ih ni videt. Kako da su va zemlju propali. Taj se — skrivaju se. Čini se, kako da negdere va mire gloju kosti, da njim ih je vrgal Talijan — tudjinac — a za njihova Judina djela.

Taje se, ali još nisu erkli. Izdajice je kako bik, on ima tvrdu kožu, pak ne crkne tako lahko. Naši izdajice gloju svoje košćine negdere po strane gloju i gloju, ali već s objijami gledaju okole, da vide, ako bi se još kada moglo čagod zaslužiti.

Ako izdajica ni plađen neće niš storit Talijan pride k njemu pak mu reče: Čuješ, skoti malo do Leprinašćine, do Bregi, do Lovranšćine ale pak do Mošćenšćine, pak laki, maži i varaj kako znaš, puntaj puk proti domaćim ljudem, delaj za nas, za našu stranku, za našu ideju.

Izdajica ga gleda, izklešči na njega one svoje krvave, otrovne oči, pak s glasom, ki ima va sebe puno sotonškega, odgovori:

— Meremcu! Dakako! Ja ću hođit okole i delat i mučit se za te, a za niš. Umrli su oni, ki su za niš delali, ako ćeš da ti smutim onu bedastu svjetlan, a ti mene lepo plati i dobro plati. Ti ćeš imet koristi od tega, da se puk smuti — zato plati. Ruka ruku pere . . . Talijan premija i premija: Namor bi dobro bilo, da se puk i sada va them mire smuđuje, ma to ne gre prez stroška. A izbori nisu — zato morda i ni ta vela potreba, da se puk sada buni i smuđuje.

I Talijan gre ća, a narodni odmetnik ostane sam po strane i gloje i gloje izdajom zaslužene kosti.

Ale i te kosti se brzo izgloju. A želudac pita hranu. Narodni izdajica, ki je vas sram hitil pod nogi, učinit će sada sve, da do kruha pride. Krasće, varat će, šurjat će se oko ljudi i neće dat mira, dokle njim ća to ne izmam. Neke mu brkne mrvicu, neki kost i neki ovo, neki ono, samo da malo prožive.

Ali mučan je to život. Izdajica, ki je bil naučan va velikoh dneveh isbornih agitacijah živet kako bubreg va loje, teško podnaša takov petljarski život. I tada postaje izdajica kako i biesan pas: reži, laje, pena mu na usti hođi, proklinje uru i lip, kada je zapal mej Talijani i već bi bil pripravnan narađ poč kađe je prvo bil, ale ga je strah, da ga od onde s nogami ne rinu va blato od kada je i potekal. Dapače, on je već nego siguran, da bi mu se to dogodilo.

Zato i je narodni izdajica va tekovah momenteh u jutro jađan na samoga sebe a za polne na čeli svet.

Nego na to zatrumbota trumba. Holá! Ča je to?

Izbori! Votacioni! Balotacioni! Carevinsko vieće, zemaljski sabor — ljuiu!

Izdajici se već vraća duh, on zna da će bit kukanje. I eto, već se okole njega šmigaju Talijani i već mu puno šepi s boči i šalju ga na delo . . .

Da vam ga je sada videt! Kako da je vranić va njega zašal, to ti na jedanput počne letet od sela do sela, od kući do kući i sve laže, sve maže i vara. A ljudi ga gledaju, i sve da i znaju ća je i kakov je, oni ga slušaju, oni ga slede, oni mu veruju i misle i delaju ća će on i kako će on.

Nebogi ljudi! Bilo je vreme, kad smo se mi arđili i ljutili na njih. Danas ih moremo samo pomilovat. Narodni su to ljudi, ki se ne moru pohvalit, da imaju onu pravu, ljudsku pamet, ka je dostojna i vredna čoveka, ki je storen na božju milku i priliku.

Pomilujemo ih, zać nam je tuga i žalost gledat ljude, ki sami sebe grob kopaju, ki sami sebe ubijaju.

Ale ako mi pomilujemo one jađne naše ljude, ki su toliko pameti zgubili, da već ne vide ni prsta pod nosom, toliko mi mrzimo i presiremo one grjušne narodne odpadnike, one smradne izdajice, ki okorićujuć se neznanjem našega puka ubijaju a njemu svaku ljudsko dostojanstvo.

Na nami je, da te proklete narodne odmetnike držime na oku i da im stanemo na rep svagde, kađe bimo videli, da bi oteli zavajdat i varat ovaj naš tužni i neuki puk.

Istarski sabor.

Kopar, dne 1. listopada.

Današnju sjednicu otvorio je predsjednik Dr. Rizni a 10 sati prije podne u prisutnosti 24 narodna zastupnika. Od hrvatskih zastupnika manjka Spinić, koji se ispričao. Galerija je tek srednje posjećena.

Ima pročitanog i bez primjedbe izvješćje predsjednik, da će Nj. Veličanstva prigodna previjanj imenidana podneti a ime sabora najmanjeju čestitku, te ujedno poziva članove sabora, da prisustvuju misi, koja će se na taj dan t. j. na 4. o. m. u župnoj crkvi a Koprje slušati.

Sad bude pročitan podnesci — većinom molbe za podpore ili povijeće mirovine, te dvije interpelacije. Zastupnik Andrijić i drugovi pozivlju vladu, naka odredi, da se točno upisaju uplate poreza u porezne knjizice, i da se porez točno odmerjuje. Zast.

Dr. Dinko Trinajstić interpelira vladu glede određivanja domćickog prava na temelju novoga zakona. Obje interpelacije predane su zastupniku vlade.

Dr. Dinko Trinajstić uzima rieć, da oštro prosvjeduje, što nism interpelacije pročtane u hrvatskom jeziku, na kojem su podučene, te pita predsjedništvo, kako se to slaže s pravilnikom? (Zast. Dr. Laginja: „Kako su se s austrijskom vladom pogodili o naše kože!“)

Još bude pročtana interpelacija zastup. Tomasića glede pitčareva, na što je predsjednik odgovorio zastup. Trinajstiću, da ga nije razumio, a da njegov upit ne može uslužiti. Na to je predložio zast. Trinajstić, da se o tom odgovoru povede razprava, ali većina je taj predlog odklonila.

Nakon toga prešlo se na izbor članova u primivnom povjerstvu za pores na dohodak, odnosno njihovih substituta, te je kao član toga povjeranstva izabran i Hrvat Dr. Ivan Počić, odvjetnik iz Voloskog.

Sljedeće točke dnevnoga reda — 4. do 9., sve sami izvještaji školskog odbora o molbama za mirovinu, odnosno milostinju, budu primljene većinom glasova bez debate.

Kod 10. točke: obračun zaklada zemaljskih činovnika za god. 1903. izvjavuje zast. Mandić u ime svoje i svojih drugova, da će glasovati proti, s razloga, što se zemaljski činovnici s kojekakvih razloga s nezmatnim brojem godina službe umirovljuju, te im se, ako su talijanaši, doznatju sjajne mirovine. Od preko 29 hiljada kruna tog obračuna otpada tek 844 kruna na siročad bivšeg zemaljskog činovnika — Hrvata, a sve ostalo beru talijanaši.

Kod 11. točke dnevnog reda: molba obđine Dubašnica za podporu u svrhu namirenja treškova skopćanih sa suzbijanjem malarije, prosvjeduje Dr. Laginja, što se u izvještaju ina te obćine prokristilo u Rovereto.

Na koncu sjednice bude pročitan prešni prijedlog zast. Kompare-a i drugova, koji glasi: „Obzirom, da se ove godine učinila velika množina soli, — obzirom, da je c. kr. erar platio solinarom sol po 1'50 i 1'20 kruna za 100 kg. — obzirom na siromaštvo pokrajine, osobito nižih slojeva — poziva se c. kr. vlada, da smiri magazinsku cieniu soli na 8 K. po 100 kg.“

Nakon primljene prečnosti bude i sam prijedlog jednoglasno prihvaćen.

Time je završila sjednica, a sljedeća je sazvana za sriedu a 10 sati prije podne. Nešto je doista neobično bilo u toj sjednici. Za vrijeme hrvatskog govora zast. Trinajstića galerija ostade mirna! Tek bi se čuo gdjekoji glas, ali ostali ga ne prihvatilo. Nastao je dakle oćinčan preokret u ponašanj talijanaške publike prema hrvatskom jeziku. Možda se to ima pripisati i želji slušatelja, da ipak ostaju u ćvorani, a možda i tomu, što se u samom Kopr — kako se pogovara — našlo dosta ljudi, koji oštro osuđuje ona divljačko ponašanje kod prijašnjih sjednica. Ali ipak, teško se promieniti preko noći. Za vrijeme hrvatskog govora zast. Mandića opet se urkomešaše na galeriji, samo što uveć drugu taktiku: najprije počeo bućno izlamiti — ipak većina publiko ostade mirna — a zatim opet teškim korakom uslahti. Iza opomena sa strane pred-

sjednika nastade mir. No kad je zastupnik Mandić svoj govor završio, začuje se na galeriji pljesak, izrugavanje i smieh. Nova taktika, ali dolina onih, koji inače ponosno izliću svoji tisuć-godišnju kulturu!

— 6.

Politika i vjera.

Neki kao da ne znaju razlikovati vjern od politike. Eto na! Ima hrvatskih novina, koje su „Narodni list“ proglasio gotovo bezbožnim. A znadete li zašto? Jer da piše proti biskupom. No da „Narodni list“ pisao je dođuše proti Flappu i Nagju, pa im možda i koju trpku dobio, al on predbacuje im njihove mane, dršo ih kao javne činovnike, pak je stoga na njih napadao obzirom na njihovo političko djelovanje, a u vjern nije dirao. Ili zar nekoga gospoda drže, da se na nijedan način ni u kojem smislu ne može da spodičava mane biskupove? Ili zar su biskupi kakva — božanstva? Neke nam gospoda dokažu, da se biskupski rad ne može ni ne smije ni u kojem smislu ni na koji način kritizovati, pa eto nas, da odbacimo pero.

Mi danas idemo i napried, da pokažemo kako je tim našim biskupom više do politike, nego li do vjere.

Što je sve biskup Flapp učinio u svojoj biskupiji na užtrb vjeri, ne možemo da ovejže iznesemo na tanko, jer bi morali da tek početkom samim ovog razgibanja napremimo sav naš list. Biskupe Flappe! Je li na propjehe vjere, što gonite naš narodni jezik iz svojih crkava, što proganjate naše svećenike, što u Vašoj biskupiji ima toliko nepopanzjenih župnićkih mjesta?

Da je progoujenje našeg jezika iz crkava na užtrb vjeri, mora da primaje svaki tole razložen čovjek. Nepobitna bo je činjenica, da se molitvom istom onda može čovječja duša da umese, kad može da zaroni u samu molitvu, kad molitvu razumije, a to će se istom onda dogoditi, kad se ta molitva čini u svojem materinikom jeziku. Što je molitva? Uzdignuće pameti i srca k Bogu — veli katekizam. A ta pamet i srce istom onda moći će se da se uzdigne k Bogu, kad se vrši molitva u razumljivom jeziku. Sjetimo se samo primjerice kakvim zanosom i strahopoćitanjem naš puk pjeva one omiljele si pjesme: „U to vreme godište“ ili „Poulan bi anđjel Gabriel“. A zašto to? Jer ih razumije, jer je proniknu u samu pjesmu. A kako istom pjeva kojekakvi „Kirije z leson, jiste leson?“ Biskupe Flappe! Potrudite se u koje od naših crkava, pak čete nam dati pravo ili barem ne osvjedoćiti, da ne izvradamo.

Kad je tako, onda zaista ne radi se u prilog vjeri, kad se naš narodni jezik tjera neopravdano iz crkva. Istina, ima naroda, kojim je liturgijski jezik latinaki, pa su oni, stono rieć — u svojoj crkvi, ko Turu na predici, a da im se u jeziku smjeru pomoći ne može. Nu, kod nas, gdje je naš jezik a crkvi unaokojen, čemu da se ga tjera iz nje? Zar će se latinakim jezikom narod jaće ugati u svom bogoljubnom žuvstvu nego li svojim narodnim? No i

zapada neprestano bombardiral utvrdu i poduzical je neprestano napadaje ali bez ikakove koristi. Zadnji napadaj na Vis-Brdo bil je dne 23. u jutro odbijen. Neprijatelj je va strašnem straha bjezao kako mahnit pred bombani napanjenimi pirotehnikom, ča sa ih na njega hitali naši vojnici. Japanci su izgubili preko 10 tisuć ljudi.

Drago izvješće generala Stüssela cara Nikolj: Posle krvavih napadaja poduzetih na naš Port-Artur od 19. do 23. septembra veseli smo, da je sada nastao mali mir. Neprijatelj se komad po malo tiska napried. Svaki dan bombardiraju tvrđavu. A mi pak svaki dan izlazimo van iz tvrđave, da neprijatelja tjeramo. Duh svih naših četa je junačan. Mi molimo za zdravlje Vašega Velicanstva!

Tako izvješća junačkoga i velikoga Stüssela. Druge vijesti i te vrlo pouzdane, kažu, da Port-Artur neće pasti. Rusi nisu izgubili niti jedne važnije točke za obranu, dočim su Japanci doživili strahovitih poraza.

Oko Mukdena stoje japanska i ruska vojska jedna proti drugoj. Očekuju se svaki čas bitka.

Ovi čini je japanska flotija torpediniera puno stradala od strahovita nevremena.

Našim predplatnikom preporučamo, da nam, ako do sada nisu, čim prije pošalju predplatu, da možemo i mi svoje račune urediti.

Lječilišno povjerenstvo — Opatija.

Razpis jeftimbe.

Od 1. siječnja 1905. dalje daje se u zakup odvažanje i izgaranje smeća kao i škropljenje oستا u području Opatije.

Uvid u poblizu uvjete dozvoljen je za vrijeme poslovnih satova u pisarni Lječilišnog povjerenstva.

Odnosne ponude treba predati najdalje do 31. listopada 1904.

Opatija u rujnu 1904.

Pročelnik Lječilišnog povjerenstva.

25 kruna nagrade

svim čitateljem ovoga

Oglasa:

4 para cipela samo kruna 5.50.

Radi obustave plaćanja raznih velikih tvornica bijaše mi povjerenoz rasprodati veliku partiju cipela uz cijene daleko niže od cijena tvornice. Prodajem usljed toga svakomu i par muških, i par ženskih cipela za zavezati i vrsti, galoširane, sa jakim okovanimi podplati od kože; nadalje i par muških i i par ženskih modernih cipela vrlo elegantnih po najnovijem kroju za ljeto izrađjenih, ukusnih i lakih. Velicina po cm. Svi četiri para stoje samo kruna 5.50.

Razniliše se nakon pošiljke novca il ponučenom.

S. Urbach-a Export cipela Krakov 390,

Što ne odgovara može se promijeniti il novac žilje se natrag.

U životu nikad više ovako riedke zgode.

500 komada samo for. 1.95.

Kruna poručena il dobro iduća ura, 3 god. garancija, sa prikladnim lancem, 1 moderná svilena kravata za gospodu, 2 kom. najljepših župnih rubaca, 1 dračesten prsten za gospodu sa imit. dragim kamenom, 1 kožna novčarka, 1 kruno žopno ogledalo, 1 par dugmadi za manšete, 3 dugmeta za prsa, sve 5/6, dobiti zlato, sa patenirantima stvaranama, 1 minus plinča svraba od zlata, 1 album sa najljepšim slikama sa svjetla, 1 elegantna perliča približaka za gospođu (Novost), 1 par botona od similitirijanta, vrlo trajni, 5 šaljirih predmeta za veliko veselo za stare il mlade, 20 važnih predmeta za dopisivanje il još 400 različitih predmeta vrlo potrebnih u kući. Sve skupa, sa urom, koja sama ovo novce vrijedi, stoji samo for. 1.95. Salje se ponučenom ili da se novac unapried pošalje.

Bečko glavno skladište

P. LUST, KRAKOV br. 116.

NR. Za neodgovarajuće šalje se novac natrag.

Odgovorni urednik: Petar Rubinić.

Franjo Schlesinger

— zlatar il draguljar —

Opatija — Vila Rudovita

prodaje svakovrstne zlatne il srebrne predmete u najfinijoj il najmodernejoj izradbi, po najnižim cijenam. — Preuzima sve u tu struku zasjecajuće radnje il popravke, te ih izvršuje brzo, solidno il jeftino.

Promjenjuje stare zlatne il srebrne predmete za nove uz vrlo povoljne uvjete.

„Narodni list“ prodaje se kod:

Ivana Tomasić il Feloa Tarina u Opatiji; Andra Blečić il Marija pl. Märzthal u Voloskom; Josipa Rubinić u Mošćenicah; Vinka Mavričić u Dragi; Frana Bassan u Lovranu; Antonije Priekić u Iki; Vjokoslava Kinkela u Rukavcu; Dinka Spincić u Mihotčićih; Frana Ferranda u Matuljih; Ivana Vlah-Vičić u Trinešćićih; Ljudevita Jelčić u Kastru; Antona Saršon-Ivančić Sv. Matej; Vladimir Fiamin Križišćo (Opatija); Franjo Brajan u Srdoči Sv. Križ; Anto Bertoša u Pazinu.

— Pojedini broj stoji 6 filira. —

Koji od naših trgovaca želi preuzeti u svojoj trgovini raspodaju „Narodnoga lista“ uz primjereni dobitak, neka se oglasi našem uredništvu.

Proljezna kura!

Salsaparilja sirup (Separativ)

Za proljezna kuru preporuča se najispljiviji pravil sirup od salsaparilje kao osvježujuće il krv čisteće sredstvo. — Jedino sirupom od salsaparilje (Salsoparilla) koji se na poseban način iz najbolje vrsti korijena od salsaparilje pravi, može se postići dobar uspjeh.

Pravi sirup od salsaparilje izvrstan je lijek proti svim kožnim bolestima, reumatizmu, škropljenju, pokvarenosti krvi, napetosti, hemeroidima, osobito pako proti mliječičkama il veneričkim bolestima. — Prodaje se u bocama od 3 kruna; onda od K. 3 III u dvostrukim bocama od 6 kruna.

Pilule od željeza il Haemola

Ove su pilule od neprocjenljivo blagotvornog djelovanja proti najrazličitijim bolestima, a osobito proti: slabosti, hlađenosti, pomanjkanju krvi, nervoznosti, vrtoglavici itd. itd. Izvrstan pak djeluje kod pokvarenosti krvi il glavobolje, kao što su: blagotvorne il kod oporavljanja iz dugo bolesti. Proporcija se kod svake slabosti, osobito za mlade žene il djevojke pri pomanjkanju krvi. Ove pilule imaju il prednost, koja je od velike koristi il važnosti, naime, da se veoma lako uzimaju, a pri svom rastvaranju u želudcu ne prouzrokuju nikakove boli. Zdravlje se podupnoma povraća odmah iz kratke il savjestne uporabe. Izvrstne il najta blagotvorne djelovanje ovih željeznih pilula naryjedočavaju mnoge preporuke il pohvale održavjenika iz Ilija il Šaleka. Svaka škatuljica sadržaje 150 (sto) oravkih pilula, a cijena jednog škatuljici je 3 kruna.

Prah proti znojenju nogu.

Ovaj prah jest izvrstno sredstvo proti znojenju nogu, uplji kmoj, te na taj način proprieti zamjaveost nogu il odušimlje im neugodni miris. Cijena jedne škatuljice K. 1.

CEROT proti kurjim očima.

Ovaj je Cerot svestrano primat kao jedini il sigurni lijek proti kurjim očima. Samo upotrebljavanjem ovog lijeka može se čovjek riješiti sa kratko vrijeme ove neugodne bolesti.

— Prodaje se komad po 40 filira. —

— Poštansko naručbe odpremaju se odmah. —

Ovi spomenuti lijekovi dobivaju se jedino u ljekarni **Majke Božje od pomoći (Alla Madonna dell' aiuto) ADOLFA SCHINDLERA**

Na Rieci, via Mercati, 8 Piazza Urmeny.

NR. Također se u ovoj ljekarni recepti (jeftiniji prepisi) točno il najvjestno priredjuje.

Sjećajte se istarske Družbe sv. Cirila il Metoda!

Putovanje u Ameriku!
Prevoz preko mora
7—8 dana.
Izvrstna obskrba.

L. Mašek il drug-Zagreb
Putovanje u Ameriku III. razred iz Zagreba u New-York
for. 65 sa brzim parobrodima prevoz preko mora 7—8 dana.
Izvrstna obskrba. Odprema putnika iz Zagreba svake nedelje.

L. Mašek il drug
ZAGREB, Preradivičev trg 8.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2%, kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rental porez na uloške plaća posujilnica sama.
Vraća na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo odzaka u smislu § 8 društvenoga Statuta.
Zajmova (posuđe) daje samo zadrugarom, il to na hipoteku ili na mjernice il zadužnice uz garanciju.
Uredovni sati: svaki dan izim nedelje il blagdana od 9—12 sati pp. il od 3—6 sati poslie podne; u nedelju il blagdana od 9—12 pp.
Društvena pisarna il blagajna nalazi se za sada u odvjetničkej pisarni Dra. Jančića u Voloskom.
Pobliše informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Jančića, Dr. I. Požića, Dra. A. Stangera il Dra. M. Trinašćića u Voloskom.
Novčani promet u god. 1903 iznašao je K 2777.868.20 — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1903 K 862.576.14

Ravnateljstvo.

Tipkara V. Tomić il dr. — Opatija.